

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės
Jungtinei profesinių sąjungų atstovybei

Į 2020-03-24 Nr. 32-09
2020-03-24 Nr. S-986

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Ministerija) specialistai išnagrinėjo Jūsų paklausime „Dėl valstybės įmonės Ignalinos AE darbuotojų darbo ekstremalios situacijos sąlygomis“ išdėtytus klausimus ir pagal kompetenciją teikia Ministerijos specialistų atsakymą.

Į Jūsų klausimą, ar valstybės įmonei Ignalinos atominėi elektrinei (toliau – VĮ IAE) bus mokamos subsidijos, jeigu ji paskelbtų darbuotojams prastovą dėl karantino, informuojame, kad Lietuvos Respublikos Seimas ypatingos skubos tvarka priėmė Lietuvos Respublikos darbo kodekso, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo bei Lietuvos Respublikos garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo pakeitimus, įsigaliojusius 2020 m. kovo 19 d., kuriais siekiama užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ar karantiną būtų sudarytos teisinės prielaidos sumažinti dėl minėtos situacijos darbdaviams kilusius ar galinčius kilti neigiamus padarinius, darbuotojų atleidimų skaičių, apdraustiems asmenims kompensuoti dėl prastovos negautas pajamas arba jų dalį.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – Darbo kodeksas) 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatyme nustatyta, kad darbdavys, Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ar karantiną negalintis suteikti darbuotojui darbo sutartyje sulygto darbo, gali darbuotojui ar darbuotojų grupei skelbti prastovą.

Kai įmonėje paskelbiama prastova dėl ekstremalios situacijos ar karantino, iš darbuotojo negali būti reikalaujama, kad jis atvyktų į darbą ir prastovos laikotarpiu darbdavys darbuotojui turi mokėti ne mažesnę nei minimalioji mėnesinė alga darbo užmokestį, kai jo darbo sutartyje sulygta visa darbo laiko norma. Darbdaviams patirtų darbo užmokesčio už prastovą išlaidų dalis bus kompensuojama iš Užimtumo tarnybos skiriant darbdaviui subsidiją.

Darbo kodekso 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatyme taip pat įtvirtinta, kad dėl ekstremalios situacijos ar karantino darbdavys gali paskelbti darbuotojui dalinę prastovą, kai tam tikram laikotarpiui sumažinamas darbo dienų per savaitę arba darbo valandų per dieną skaičius. Tokiu atveju už darbo laiką mokamas darbo užmokestis, o už prastovos laiką mokama – kaip už prastovą.

Siekiant, kad nebūtų panaikintos darbo vietos ir atleisti darbuotojai, kuriems paskelbta prastova, paskelbus ekstremaliąją situaciją ar karantiną, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 papildymo 5¹ straipsniu ir 24, 25, 35, 37, 41, 42, 44 straipsnių pakeitimo įstatyme įtvirtintas subsidijos nuo darbuotojams priskaičiuoto darbo užmokesčio prastovos metu mokėjimas darbdaviams, kurie šiuo prastovos metu išlaiko darbo vietas užimtiems asmenims (darbuotojams).

Paminėtina, kad siekiant teisinio aiškumo,² taip pat užtikrinti darbuotojų teises, kai jiems prastova būtų skelbiama išnaudojus visas įmanomas darbo organizavimo formas bei būdus, Ministerija parengė Lietuvos Respublikos darbo kodekso 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriam 2020 m. kovo 31 d. pritarė Lietuvos Respublikos Seimas ir kuriuo: 1) patikslinamas Darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punktas, numatant, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ir karantiną **ir darbdavys dėl to negali suteikti darbuotojui darbo** sutartyje sulygto darbo, **nes dėl darbo organizavimo ypatumų nėra galimybės sulygto darbo dirbti nuotoliniu būdu arba darbuotojas nesutinka dirbti kito jam pasiūlyto darbo**. 2) numatoma pareiga darbdaviui (paskelbus prastovą Darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytu atveju) ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo prastovos paskelbimo apie tai informuoti Valstybinę darbo inspekciją (tie darbdaviai, kurie prastovą darbuotojui jau bus paskelbę iki šio įstatymo įsigaliojimo, privalės tai padaryti per 3 darbo dienas nuo įstatymo įsigaliojimo); 3) praplečiamas subjektų, turinčių teisę į Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nurodytą subsidiją, ratas – numatoma teisė į subsidiją visiems darbdaviams, išskyrus biudžetines įstaigas. Įstatymas, jį pasirašius Lietuvos Respublikos Prezidentui, įsigalios nuo paskelbimo Teisės aktų registre momento.

Pažymime, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 207) buvo patvirtintas karantino režimas ir nustatyta, kad valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose, valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse darbas organizuojamas ir klientai aptarnaujami nuotoliniu būdu, išskyrus atvejus, kai **būtina atitinkamas funkcijas (darbus) atlikti darbo vietoje, taip pat privaloma užtikrinti būtinųjų neatidėliotinų funkcijų (darbų) atlikimą** (3.2.1 p).

Taip pat kartu yra parengtas Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 ⁵¹, 13, 24, 35, 37, 41, 42, 44 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kuriam šiuo metu yra pritarusi Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir kurį numatoma kitą savaitę pakartotinai svarstyti Lietuvos Respublikos Seime. Šiuo įstatymo projektu atsisakoma sektorių, kuriuose dirbančių įmonių veikla buvo apribota, sąrašo, siūlomi nauji subsidijų dydžiai ir viršutinė subsidijos riba, kuri priklausys nuo darbdavio pasirinkimo. Darbdaviui pasirinkus mokėti darbuotojui prastovos metu didesnę darbo užmokesčio nei minimali mėnesinė alga, padidės ir teikiama subsidija. Darbdavys turės galimybę pasirinkti vieną iš subsidijų dydžių:

- 70 proc. (vietoj dabar nustatyto 60 proc. dydžio) nuo darbuotojui priskaičiuoto darbo užmokesčio, bet ne daugiau nei 1,5 minimalios mėnesinės algos, t.y. 910,5 eurų bruto (vietoj dabar nustatytų 607 eurų).

- 90 proc. nuo darbuotojui priskaičiuoto darbo užmokesčio, bet ne daugiau nei minimali mėnesinė alga, t.y. 607 eurai bruto.

Darbdavys VI IAE, skelbdamas prastovą darbuotojams, turi įvertinti, ar jo vykdoma veikla atitinka Darbo kodekso 47 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintas sąlygas ir ar prastovos skelbimas nepažeis Nutarimo Nr. 207 3.2.1 papunčio nuostatų.

Į kitus Jūsų raštuose pateiktus klausimus ir siūlymus atsakys kitos ministerijos pagal jų kompetenciją.

Labai kviečiame Jūsų profesinę sąjungą aktyviai tarpininkauti, kad darbuotojai nebūtų verčiami pasinaudoti sukauptomis kasmetinėmis atostogomis už trumpesnę nei vieną darbo metų laikotarpį, taip pat nemokamomis atostogomis, būtų atleidžiama kuo mažiau darbuotojų, o nutraukiant darbo sutartis būtų laikomasi teisės aktų reikalavimų dėl įspėjimo terminų ir priklausančių išeitinių išmokų. Apie darbo įstatymų pažeidimus raginame pranešti Valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Būkite saugūs ir likite sveiki!

Viceministrė

Eglė Radišauskienė

Irena Mickevičiūtė, tel. 8 706 68254, el. p.

³Irena.mickeviciute@socmin.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 188603515, A. Vivulskio g. 11, 03610 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-04-06 Nr. (11.11-53)SD-1863
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Eglė Radišauskienė, Viceministras, Vadovybė
Sertifikatas išduotas	EGLĖ,RADIŠAUSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-04-05 18:49:16 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-04-05 18:49:36 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-11-15 14:00:05 – 2024-11-13 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija, į.k. 188603515 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-09-25 15:15:31 iki 2022-09-24 15:15:31
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.15
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-04-06 13:26:53)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-04-06 13:26:54 Dokumentų valdymo sistema Avilys